

La mort a la nostra societat

La defunció és un tabú que pot dificultar el procés de dol

Mónica Montoro.

Centre de Salut Mental d'Adults San
 Sant Pere Claver – Fundaci

La societat i el període històric determinen la concepció de la mort en una cultura. A dia d'avui la mort s'ha medicalitzat. Poques vegades els sentiments i reaccions que implica una mort, com l'angoixa, la confusió o la culpa, tenen una acceptació i reconeixement natural per part de la població. La tendència de negació en l'imaginari col·lectiu converteix la mort en tabú. El dol és un procés d'acceptació de la pèrdua normal i necessari, que ve determinat pel tipus de relació prèvia amb la persona, els antecedents vitals, els trets de personalitat, els factors socials i el tipus de mort.

La mort és una qüestió cultural. Cada societat i cada període hi generat una visió de la mort. L'antropologia i la sociologia han e diferents percepcions i derivacions socials de la mort durant la h conductes funeràries, els rituals perifèrics a la cerimònia fúnebre, testamentaris o el paper dels parents. Al llarg del temps cada societat ha diverses concepcions de la mort que s'han incorporat a les conductes i les dels individus d'aquella població.

Al llibre *L'home davant la mort* l'historiador francès Philippe Ariès anomena d'esdeveniments històrics puntuals i significatius per a la percepció de la m l'últim mil·lenni a Occident. Es podria resumir així:

- **La mort domesticada** (*del segle VI al XII*). La mort regulada i acotada per un de rituals conformats per usos i costums.
- **La mort pròpia** (*del segle XII fins a finals del segle XV*). La mort adquireix cor de la finitud i la descomposició. En conseqüència es produeix una revalorizac referent a l'univers terrenal.
- **La mort aliena** (*segle XVI*). Els cementiris abandonen el centre de les ciutats establir-se a la perifèria.
- **La mort clericalitzada** (*segle XVII cap endavant*). El dol, la vetlla, el seguici fú L'església controla i organitza totes les cerimònies.
- **La mort medicalitzada** (*des del segle XVIII*). Es produeix un allunyament de l per acostar-se al terreny on la mort és un problema mèdic.
- **La mort prohibida o invertida** (*visió actual*). La mort es nega com a tal, tamb presència física, desapareix el dol, el ritual de les pompes fúnebres es profess l'extrem... La mort es converteix en un fenomen hospitalari i es pot veure gaire desaparició dels codis mitjançant els quals es poden expressar els sentiments vegades el conjunt de sentiments i reaccions que implica una mort (ansietat, a confusió, culpa, etc.) té una acceptació i reconeixement natural per part de la s l'actualitat predomina una tendència en l'imaginari col·lectiu de negació de la r la converteix en tabú.

El dol és un procés normal i necessari

En el terreny de la vivència personal i íntima el dol és el procés psicològ d'elaboració d'una pèrdua. L'objectiu d'aquesta aflicció és l'adaptació i armonització de la situació interna i externa de la p dol a la nova realitat. En canvi, el dol patològic i cronificat és sempre l'expressió d'una patologia que actua com una inter procés de dol normal, del qual se n'han descrit diverses etapes que culminen amb l'adaptació de la pèrdua.

El dol no és una malaltia, sinó un procés dolorós que respon a la mort d'un ésser estimat, de vegades esperat i d'altres no. De forma habitual el dol s'associa amb la depressió. Psicopatològicament s'enquadraria en els trastorns adaptatius que cursen amb manifestacions afectives.

Les intervencions pioneres en el dol interfereixen en el seu

procés natural i són desaconsellables. Les intervencions són més efectives quan s'apliquen a dols patològics, en què és imprescindible identificar els possibles factors de risc per estar alerta. Els factors predictius d'una mala evolució o elaboració del dol són el tipus de relació prèvia, els antecedents vitals, els trets de personalitat, els factors socials i el tipus de mort.

Diu Pierre Chaunu: "En no poder expulsar la mort de la nostra vida s'ha decretat que és vergonyosa, que és indigna de nosaltres, que l'hem de fer fora de la nostra ment. L'hem excomulgat perquè posa en crisi totes les cultures hegemòniques del nostre temps. Com no hem pogut fer-li un lloc l'hem ocultada, proscrit i prohibit".

En l'acompanyament de les persones en dol és necessari permetre l'expressió i la identificació de sentiments i emocions com la tristesa, la ràbia, l'enuig, la culpa, la por, sense criticar la seva presència i donant-los-hi legitimitat. Alhora la visió general que té una societat de la mort no impedeix que hi hagi individus amb una sensibilitat particular de la mort.

Ingmar Bergman en una entrevista filmada diu: "No hi ha hagut ni un sol dia de la meua vida en què no pensés en la mort o en què el pensament de la mort no m'afectés. Som una llum que està encesa, i un cert dia s'extingirà. La mort no és quelcom que hagi de témer".

L'escriptor i filòsof uruguaià Carlos Vaz Ferreira va dir que "saber viure és aprendre a morir". Darrere d'aquesta f aparentment paradoxal i a primera vista no gaire profunda, hi ha una idea gens despreciable que reivindica una reconciliació de la vida i la mort fins al punt de què només s'entén la una (la vida) a partir de l'altra (la mort).

Llegeix més articles a **"la càpsula"**

Visita la web de **Sant Pere Claver - Fundació Sanitària**

"La mort s'ha convertit en un fenomen hospitalari on han desaparegut els sentiments."